

Teresa Dąbrowska, Anna Pozarzycka, Teresa Liana

Kamieńczyk, gm. Wyszaków, woj.
ostrolęckie. Stanowisko I

Informator Archeologiczny : badania 10, 132-133

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zbadano 90 m², natrafiając, jak w roku ubiegłym, na warstwę osadniczą z późnego okresu lateńskiego i okresu wpływów rzymskich. Ciemnoszaro-brązowa warstwa zalegała tuż pod ziemią orną. Miąższość wynosiła 40-50 cm. W warstwie odkryto fragmenty naczyń glinianych, polepy i kości, kilka fragmentów przedmiotów żelaznych, kamień żarnowy z rozcieraczem, przęślik gliniany i oselkę z płaskowca. Odsłonięty został także nieregularny bruk kamienny, palenisko oraz kilka skupisk kamieni. Przy jednym z nich, pod kamieniem dużej wielkości, znajdowało się miniaturowe naczynie gliniane.

Na samym skraju skarpy obrywy plańnicy zniszczyły połowę pieca /zapewne garncarskiego/, analogicznego do zbadanego w roku 1975. Pozostałości pieca znajdowały się pod warstwą późnolateńską, lecz materiał zabytkowy wypełniska, jak można sądzić ze wstępnej analizy, nie odbiega od zawartości warstwy. Zachowana część pieca miała wymiary około 3 x 1,8 m i miąższość wypełniska około 1,5 m. Konstrukcję dna pieca stanowiły kamienie oblepiane gliną, a także zapewne belki drewniane. Piec przykrywała przypuszczalnie kopułka - w wypełnisku znajdowała się ogromna ilość dużych brył polepy o trójkątnym przekroju. Nie natrafiono na fragmenty rusztu. Wschodnią granicę wypełniska stanowiły trzy, regularnie rozmieszczone, kamienie dużej wielkości. W wypełnisku odkryto dużą ilość fragmentów naczyń glinianych, w tym w odróżnieniu od znaleziska z 1975 r. także fragmenty ceramiki cienkościennej o czarnej barwie.

W innej części wykopu odkryto szpilę brązową z łabędzią szyjką, rozklepaną i zwiniętą w uszko główką. W górnej partii warstwy natrafiono na dobrze zachowane, bogato ornamentowane naczynie wczesnośredniowieczne i żelazny belt kuszy. Sporadycznie występowały drobne narzędzia krzemienne /neolit?/.

Zabytki znajdują się w Ekspedycji Wykopaliskowej IHKM PAN w Kaliszu.

KAMIENCZYK, gm. Wyszków
woj. ostrołęckie
Stanowisko I

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziły dr Teresa Dąbrowska i mgr Anna Pozarzycka przy współpracy dr Teresy Liany. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej z młodszej przedrzymskiej epoki żelaza i wczesnego okresu wpływów rzymskich.

Badano wschodnią część cmentarzyska. Przekopano 10 arów, odsłaniając 110 grobów ciałopalnych: 65 popielnicowych, 27 jamowych,

1 kenotaf i 17 zniszczonych. Nie odsłonięto wschodniego krańca cmentarzyska, natomiast potwierdziły się sugestie co do granicy północnej, która biegnie najprawdopodobniej zgodnie ze stokiem wzniesienia. Kopano głównie późną część cmentarzyska, na której lokowano groby w podokresie B₂ i która była częściowo już użytkowana w okresie wcześniejszym /III faza wg chronologii R.Hachmanna/. Badania nie wniosły zasadniczych zmian do ram chronologicznych obiektu /II faza młodszej przedrzymskiej epoki żelaza - podokres B₂/, rozszerzając tylko nieco ten okres. Odkryto kilka grobów usytuowanych we wschodniej, niebadanej do końca części obiektu, z późnymi na stanowisku fibulami kapturkowatymi /A 39/. Układ planigraficzny wskazuje, że można się liczyć w dalszej części z grobami późniejszymi lub też pochodzącymi z tego samego horyzontu.

Odkryte groby należały do bardzo bogatych. Szczególnie obficie rysuje się horyzont grobów z bronią z przełomu podokresu B₁/B₂ i z pełnej fazy tego ostatniego, choć odkryto także groby ze schyłku podokresu B₂ /umba typu J.6, 7a, imacze typu J.6, 7, wczesne formy typu J.9 miecza, grot/. Do bardzo rzadkich należy także zespół z fazy III, z umbem typu 7 wg Bohnsacka /z brązowymi podkładami przy nitach/ oraz imaczem wczesnego typu /J.3, 189/, a także okucie rynienkowane brzegów tarczy i brązowe ozdobne okucie. Niektóre umba typu J.6 i wczesnych form J.7a miały na brzegach kryzy wąskie, rynienkowane, brązowe okucia. Wśród ceramiki, a zwłaszcza naczyń datowanych na podokres B₂ zauważyć można w zakresie zdobnictwa i form wyraźne wpływy kultury wielbarsko-cecelskiej. Parę grobów miało popielnice przykryte misą. Do znalezisk unikalnych zaliczyć należy jamowy grób "złotnika" z okresu wpływów rzymskich, w którym znaleziono następujące przedmioty żelazne: młoteczek, "przebijak", pilnik, szczypce oraz umbo, grot, sprzączkę i brzytwę.

Jest to cmentarzysko o znacznej liczbie grobów wyposażonych w broń należących zarówno do horyzontu grobów wczesnych z podokresu B₁, jak i horyzontu z przełomu podokresu B₁/B₂ oraz z wczesnej fazy tego ostatniego. Groby z pełnego i późnego podokresu B₂ są tu także, choć nie tak licznie reprezentowane.

Materiały znajdują się w PMA.

Badania będą kontynuowane.

KIETRZ
woj.opolskie

patrz
epoka brązu